

ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Κύριε Υπουργέ,

Ο Σύνδεσμός μας έχει εις τὸ πρόγραμμά του τὴν καθιέρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν «Παιδικῶν Δικαστηρίων». Διὰ τοῦτο ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἰδρύσεώς του ἀκόμη, τὸ 1921, ἤρχισε νὰ μελετᾷ τὸ ζήτημα, καλέσας εἰς σύσκεψιν εἰδικοὺς ἐπιστήμονας. Τὸ 1924 μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸ προβάλῃ εἰς τὴν δημοσίαν γνώμην, ὠργάνωσε μεγάλην δημοσίαν συζήτησιν, εἰς ἀλληπαλλήλους συνεδριάσεις, ἣ ὅποια εἶχε τόσῃν ἀπήχησιν, ὥστε εἶχεν ἀποτέλεσμα νὰ ἐκδοθῇ ὀλίγον κατόπιν, ἣ γνωστὴ ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου, ἣ ὀρίζουσα εἰδικὰ τινα μέτρα εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν ἀνηλίκων, ἣ ὅποια ὁμως δυστυχῶς δὲν ἐφηρμόσθη.

Τὸ 1925 ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν Ἰδρυσιν τοῦ σωματείου διὰ τὴν προστασίαν τῶν κρατουμένων ἀνηλίκων. Ἐπίσης ἔλαβε μέρος διὰ μελῶν τῆς Διοικήσεώς του εἰς τὴν Γενικὴν Ἐταιρίαν πρὸς προστασίαν τοῦ παιζιοῦ.

Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν ἔπαυσε νὰ ἀνακινεῖ τὸ ζήτημα διὰ διαλέξεων καὶ δημοσιευμάτων.

Διὰ τοῦτο αἰσθάνεται πραγματικὴν χάριν διὰ τὴν ἀπόφασίν Σας ὅπως εἰσηγήθητε εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ Σχετίου Νόμου διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ.

Ἄφ' ἑτέρου, νομίζει σκόπιμον νὰ Σας υποβάλῃ μερικὰ παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ σχεδίου τούτου μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ Σὲν Ὑπουργεῖον θὰ θελήσῃ νὰ μελετήσῃ σοβαρῶς κάθε ὑπόδειξιν, ὥστε ὁ τόσον μεγάλης κοινωνικῆς σημασίας θεσμὸς νὰ ἐμφανισθῇ ἀρτιώτερος.

1ον. — Ὡς πρὸς τὴν βασικὴν διάταξιν τῆς «διακρίσεως» τοῦ ἀρθροῦ 4 παράγρ. 2, ὁ Σύνδεσμος μας ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι πρέπει νὰ καταργηθῇ νὰ μεταβληθοῦν δὲ πᾶσαι αἱ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμεναι διατάξεις. ἔχει τὴν γνώμην, ὅτι τὸ παιδί μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς ἡΐτης δηλαδὴ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, πρέπει νὰ τεθῇ ἐκτὸς τοῦ Ποινικοῦ Νόμου καὶ νὰ ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὀριζομένων εἰδικῶν δικαστηρίων.

Συμφώνως μὲ τὰς πλέον συγχρονισμένους ἀντιλήψεις διὰ τὴν προεφηβικὴν ἡλικίαν, ὁ ὁρος διάκρισις, ὡς ἐντελῶς ἀόριστος, δυσχεραίνει τὸ ἔργον τοῦ δικαστοῦ. Ἄλλωστε αἱ πλέον προηγμένοι νομοθεσίαι τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐδημιουργήθη καὶ ἔλαβε σήμερον τὴν τελειότεραν του μορφήν ὁ θεσμὸς, οὐδέποτε περιέλαβον τὸν ὅρον αὐτόν.

2ον. — Ὡς πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τῶν παιδικῶν δικαστηρίων, (κεφ. 5) ὁ Σύνδεσμος ἔχει τὴν ἀντίληψιν, ὅτι τὸ δικαστήριον δέον ν' ἀποτελεῖται ἀπὸ εἰδικῶν

δικαστήν, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ εἶναι καὶ γυναίκα, ἔχουσα τὰ νόμιμα προσόντα καὶ δύο πᾶρεδρα μέλη. Τὰ μέλη αὐτά, δὲν θὰ λαμβάνωνται ἐκ τοῦ Δικαστικοῦ σώματος, δέον δὲ νὰ εἶναι κατὰ προτίμησιν γυναίκες, ἀπαραίτητως δὲ γυναίκα τοῦλάχιστον τὸ ἓν ἐξ αὐτῶν. Πάντως πρόσωπα μὲ ἀμεμπτον χαρακτῆρα καὶ ἀνάλογον παιδαγωγικὴν ἢ τοῦλάχιστον νομικὴν μόρφωσιν καὶ κοινωνικὴν πείραν. Ὁ θεσμὸς τῶν Παρέδρων εἶναι χρήσιμος διότι θὰ βοηθοῦν τὸν δικαστὴν εἰς τὸ ἔργον του, θὰ εἰσηγοῦνται ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων, συλλέγοντες καὶ τακτοποιοῦντες τὰ πρῶτα τῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιμελητῶν ἐνεργουμένης ἀνακρίσεως. Οὕτω θὰ καταρθῶθῃ ἡ ταχύτερα διεκπεραιώσις τῶν ὑποθέσεων, ἢ ὅποια ἀποτελεῖ ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρὰ στοιχεῖα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεσμοῦ.

Ὁ Ἐισαγγελεὺς δὲν χρειάζεται νὰ περιληφθῇ εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Δικαστηρίου τούτου (Κεφ. 5 ἄρθρ. 29). Ἐνδίκαιά μὲσα κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστοῦ δὲν ἐπιτρέπονται ἀλλὰ ἐκτὸς τῆς ἀναιρέσεως.

3ον.—Ὡς πρὸς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων, νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ὑπαχθῶν εἰς αὐτὰ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ ὑπὸ ἀνηλίκων μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, διαπραχθέντα ἀδικήματα. Ἐπίσης; εἰ; τὴν περίπτωσιν συμμετοχῆς ἐνηλίκου εἰς τὸ ἀδικήμα, πάλιν ὁ ἀνήλικος πρέπει νὰ παραπέμπεται εἰς τὸ Παιδικὸν δικαστήριον.

4ον.—Νὰ καταργηθῇ ἡ διάταξις ἡ ἀναθέτουσα τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεως εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα (ἄρθρ. 35 παράγρ. 2). Ὁ Σύνδεσμος νομίζει ὅτι κατ' οὐδένα λόγον πρέπει ὁ δικαστὴς νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν ἀνάκρισιν εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχήν.

Παραλλήλως πρέπει νὰ καθορισθῇ βεβαίως εἰς τὸν νόμον, ὅτι αἱ ἀνακρίσεις διὰ τὰς ὑποθέσεις τῶν κοριτσιῶν, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ γίνωνται ἀπὸ γυναίκας ἐπιμελητρίδας.

5ον.—Ἡ ἱατρικὴ ἐξέτασις πρέπει νὰ γίνεται ὄχι μόνον ἐν ἀνάγκῃ, ὅπως προβλέπη τὸ ἄρθρον 37 παράγραφος 2, ἀλλὰ νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ πᾶσαν ἀνεξαιρέτως περίπτωσιν καὶ νὰ γίνεται παρ' ἐιδικῶν ἱατρῶν παιδιάτρων καὶ ψυχιάτρων.

6ον.—Ὡς πρὸς τὸν θεσμὸν τῶν Ἐπιμελητῶν ὁ Σύνδεσμός μας ἔχει τὴν γνώμην, α) ὅτι πρέπει νὰ καθορισθῶν εἰς τὸν νόμον τὰ καθήκοντα καὶ ἡ ἀρμοδιότης των, β) ὅτι πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος, ὥστε νὰ πληρῶνονται, χωρὶς φυσικὰ νὰ ἀποκλεισθῇ καὶ ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία προσώπων ἀπολύτως ἱκανῶν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὁ Σύνδεσμός μας νομίζει, ὅτι ἡ χρησιμοποίησις ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν μὲ ἐπιμίσθιον, εἰ ὅποισι ἔχουσι γνώσιν καὶ πείραν τῆς παιδικῆς ψυχολογίας, θὰ ἦτο πολὺ σκόπιμος, μάλιστα δταν ἰδρυθῶν παιδικὰ δικαστήρια καὶ εἰς μικροτέρας πόλεις, ἔπου ἡ ὀργάνωσις Συλλόγων ἐιδικῶν, εἶναι ἐλπίτης, γ) ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐπιμελητῶν πρέπει νὰ γίνεταί παρὰ τῶν ὡς κατωτέρω προβλεπομένων ἐπιτροπῶν τοῦ κέντρου, καὶ τῶν τοπικῶν καὶ ὄχι παρὰ μόνον τοῦ δικαστοῦ, μετὰ πρότασιν τῶν ὀργανώσεων, αἱ ὅποισι ἔχουν ἀσχοληθῇ καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν προστασίαν τῶν ἀνηλίκων ἕκτὸ ἀπόψεως προλήψεως τοῦ ἐγκλήματος, ἀθλητικῆς, σωματεμπορίας, πορνείας κτλ. ἰδίως δὲ ὅσον ἠσχολήθησαν μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἰδρύσεως τῶν Παιδικῶν Δικαστηρίων.

Αἱ ὀργανώσεις αὐταὶ δρίζονται, διὰ μὲν τὰς Ἀθήνας παρὰ τοῦ κ. Ἰπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης, διὰ δὲ τὰς Ἐπαρχίας παρὰ τοῦ κ. Νομάρχου.

7ον.—Ἐπειδὴ ὁ Σύνδεσμός μας νομίζει, ὅτι λόγῳ τῆς συνθέσεως τοῦ ἐκ μελῶν προσερχομένων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, τὸ εἰς τὸ ἄρθρον 72 προβλεπόμενον ἀνώτατον συμβούλιον προστασίας τῶν ἀνηλίκων, θὰ εἶναι δυσκολώτατον, ἀν μὴ ἀδύνατον, νὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς, προτείνει:

Αον) Νὰ ἰδρυθῇ εἰς τὰς Ἀθῆνας μὲν ἓνα κεντρικὸν συμβούλιον προστασίας ἀνηλίκων ἀποτελούμενον: 1ον) ἀπὸ δύο ἐιδικῶν ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ἰπουργείου Δικαιοσύνης, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἰπουργοῦ, 2ον) ἀπὸ ἀνωτέρου ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ, ἔχοντα παιδαγωγικὴν μόρφωσιν, διοριζομένους ἀπὸ τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον. 3ον) ἀπὸ τὸν παιδικὸν δικαστὴν. 4ον) ἀπὸ ἓξ ἀντιπροσώπων τῶν ἀνωτέρω ὀριζομένων Σωματείων. 5ον) ἀπὸ ἓνα ἐιδικὸν ἐπιστήμωνα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὁ ὁποῖος νὰ ἔχη ἀσχοληθῇ μὲ τὴν παιδικὴν ἐγκληματικότητα ἢ τὴν ψυχολογίαν τῶν ἐγκληματούντων παιδιῶν.

Βον) Νὰ ἰδρυθῶν εἰς τὰς ἔδρας τῶν Ἐφετείων τοπικαὶ ἐπιτροπαὶ προστασίας ἀνηλίκων, ἀποτελούμεναι α) ἀπὸ τὸν Δικαστὴν, β) τοῦ ἐπιθεωρητῆς τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῆς μέσης παιδείας, γ) ἓνα ἐιδικὸν ἐπιστήμωνα ἢ πρόσωπον μὲ σχετικὴν κοινωνικὴν ὀρεξίν, δ) ἀπὸ ἀντιπροσώπων τῶν ὀργανώσεων προστασίας ἀνηλίκων ἢ γενικῶς ἀσχολουμένων μὲ τὸ παιεῖ ἢ ἐφ' ὅσον δὲν ὀφίστανται τόσκι, νὰ συμπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς των δι' ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, μὲ παιδαγωγικὴν μόρφωσιν, ἢ ἄλλων προσώπων καταλλήλων. Τὰ σωματεία τὰ ὅποια θ' ἀντιπροσωπευθῶν, ὡς καὶ τὰ ἐιδικὰ πρόσωπα, νὰ δρίζωνται ἀπὸ τὸν Νομάρχην.

7ον).—Διὰ τὸν συντονισμόν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἐπιτροπῶν αὐτῶν καὶ διὰ τὴν διαμόρφωσιν κοινῆς γνώμης διὰ τὴν προστασίαν τῶν ἀνηλίκων, νὰ προβλεφθῇ εἰς τὸν νόμον, ὅτι συγκαλοῦνται συνέδρια διαδοχικῶς εἰς τὰς Ἀθῆνας καὶ τὰς ἐπαρχίας.

8ον).—Τὸ στάδιον τῆς προδικασίας νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὰς 10 ἡμέρας.

9ον).—Ὡς πρὸς τὴν ἐναρξιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ὁ Σύνδεσμος νομίζει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ ἐντὸς ἑξαμήνου μὲν εἰς τὰς ἔδρας τῶν Ἐφετείων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἐντὸς ἔτους εἰς τὰς λοιπὰς ἔδρας τῶν Ἐφετείων καὶ νὰ ἐπεκταθῇ κατόπιν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα.

10ον).—Νὰ ληφθῇ πρόνοια α) διὰ τὴν ἐιδικὴν μετεκπαίδευσιν τῶν δικαστῶν, β) διὰ τὸν μόρφωσιν τῶν παρέδρων καὶ τῶν ἐπιμελητῶν.

11ον).—Ὁ Σύνδεσμός μας ἔχει τὴν γνώμην ὅτι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ θεσμοῦ εἶναι ἀπαραίτητος ἡ χρησιμοποίησις τῶν γυναικῶν ὡς δικαστῶν, ἐφ' ὅσον φυσικὰ ἔχουν τὰ ἐφόδια, δεδομένου ὅτι ἡ συμβολὴ τῆς γυναικὸς ὑπῆρξε πολὺτιμος παντοῦ ὅπου ἐχρησιμοποιήθη. Ἐπίσης νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ καταδληθῇ μεγίστη προσοχὴ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων, τῶν δικαστῶν, ἑσων καὶ τῶν παρέδρων καὶ ἐπιμελητῶν, διότι ἐξ αὐτῆς κυρίως ἐξαρτάται ἡ ἐπιτυχία τοῦ θεσμοῦ.

Ἡ Πρόεδρος
Α. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ Γ. Γραμματεὺς
Μ. ΣΒΩΛΟΥ